

Liite Saamelaiskäräjien kokouksen 3-2018 pöytäkirjaan, 6 §

Me allekirjoittaneet Saamelaiskäräjien jäsenet

- kiitämme saamelaiskäräjälain muutosta valmistellutta toimikuntaa työstään sekä kaikkia tahoja, jotka ovat osallistuneet valmisteluun lain uudistamiseksi.

- toteamme, että saamelaiskäräjälakia voidaan pitää saamelaisten perustuslakina. Se on suvereniteettimme symboli, omaa kieltämme ja kulttuuriamme koskevan itsehallintomme kulmakivi.

- toteamme, että saamelaisyhteisö sekä Saamelaiskäräjien lautakunnat ovat lakiluonnoksen nähtyään antaneet vahvan näkemyksen lain sisällön merkittävimmistä puutteista niin valtiolle kuin Saamelaiskäräjien hallitukselle, mutta Saamelaiskäräjien neuvottelupyynnöistä huolimatta käytännössä saamelaisten kansalaisyhteiskunnan näkemystä ei ole huomioitu käräjien 24.9. käsittelemässä hallituksen esityksessä saamelaiskäräjälain muutokseksi.

- perustelemme hylätä esityksen saamelaiskäräjälain muutokseksi muun muassa seuraavin perustein:

1. Katsomme, että lakiesityksen 3 §:n voimaantulon siirtäminen suhteessa lain voimaantuloon muilta osin, olisi johtanut Suomen valtion jo parafoiman Pohjoismaisen saamelaissopimuksen tarkoituksen ja hengen vastaiseen lopputulokseen sekä oli vastoin saamelaiskäräjälain muutosta valmistelleen toimikunnan saamaa toimeksiantoa ja samalla myös vastoin sitä hallituksen ja Saamelaiskäräjien välistä yhteisymmärrystä, jolle työryhmän asettaminen perustui.

Painotamme lisäksi, että emme hyväksy voimassa olevan saamelaiskäräjälain 3 §:ä tai sitä koskevaa korkeimman hallinto-oikeuden tulkintaa.

2. Katsomme, että oikaisulautakunnan kokoonpano ja nimitystapa ovat käytännössä Suomen valtion taholta puuttumista saamelaisten sisäisiin asioihin ja itsemääräämisoikeuteen. Oikeus kehittää omaa yhteiskuntaelämää ja omia poliittisia instituutioita sekä päättää itse oman kansan jäsenyydestä ovat keskeisiä oikeuksia mm. KP-sopimuksessa sekä YK:n julistuksessa alkuperäiskansan oikeuksista (UNDRIP), ja niinkään se on saamelaisten kieltään ja kulttuuriaan koskevan itsehallinnon kulmakivi.
3. Katsomme, että esitysluonnoksen 9 §:n 3 momentin ”on pyrittävä huolehtimaan” - sanamuoto voidaan tulkita jo nykyisellään voimassa olevan oikeustilan heikennykseksi saamelaisten oikeuksien kannalta.
4. Katsomme, että suomalaisen kuntajärjestelmään pohjautuva jäsenkiintiö ei ole kestävä tapa saamelaisten itsehallintoelimen järjestämiseen.

5. Emme hyväksy sitä menettelytapaa, jolla saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisia neuvotteluja ei Saamelaiskäräjien useista neuvottelupyynnöistä huolimatta järjestetty, kun Saamelaiskäräjät katsoi, ettei 30.8. neuvottelu vastannut oikeusministeriön ja Saamelaiskäräjien yhdessä sopimassa ohjemuistiossakin määriteltyä neuvottelua.

Vaikka olemme tänään hylänneet hallituksen esityksen saamelaiskäräjälain muutokseksi, olemme kuitenkin valmiit yhteistyöhön ja neuvotteluihin tulevissa asioissa, jotka koskevat saamelaisia.

Inarissa 24.9.2018

Tiina Sanila-Aikio
Neeta Jääskö
Ulla-Maarit Magga
Veikko Feodoroff